

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW, FUNDUSZY I
POLITYKI REGIONALNEJ

ST8.056.1.2021

Szanowna Pani,

W związku z nadesłaną, drogą e-mailową w dniu 22 lutego br., petycją w sprawie możliwości nałożenia na mieszkańców gminy nowego rodzaju daniny w celu sfinansowania inwestycji gminnych, zatytułowaną „pomoc samorządom w przypadku zaciągnięcia zobowiązania finansowego w postaci zaciągnięcia kredytu inwestycyjnego na rzecz danej inwestycji w postaci ich oddłużenia finansowanego” - uprzejmie informuję.

Gmina, zarówno jako podstawowa jednostka podziału terytorialnego Państwa, jak również podmiot prawa publicznego, utożsamiający wspólnotę samorządową, powołany w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb tej wspólnoty, jest zobowiązana do realizacji ustawowo zadań, nałożonych w drodze ustawy przy wykorzystaniu ustawowo określonych źródeł dochodów, w tym podatków i opłat lokalnych.

Zgodnie z powołanym w petycji art. 84 Konstytucji RP, każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie.

Katalog podatków i opłat lokalnych zawiera ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn.zm.). Zalicza się do nich: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, opłatę targową, opłatę miejscową, opłatę uzdrowską, opłatę reklamową oraz opłatę od posiadania psów.

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych określa w sposób precyzyjny, od jakiego przedmiotu opodatkowania są pobierane ww. podatki opłaty lokalne oraz kto jest ich podatnikiem.

Ustawa daje uprawnienie radzie gminy do określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawek (w granicach stawek maksymalnych) podatków i opłat określonych w ustawie.

Zgodnie z art. 217 Konstytucji RP, nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy.

W związku z powyższym, ani organ stanowiący ani organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie mają uprawnień do ustanawiania nowych podatków i opłat lokalnych, m.in. w

formie zaproponowanego w wystąpieniu funduszu partycypacyjnego, bowiem takie uprawnienie ma jedynie parlament - dokonuje tego w formie ustawy. Tak samo, jak w przypadku podatków i opłat lokalnych, nowe rodzaje danin publicznych mogą być ustanowione jedynie w drodze ustawowej.

Mieszkańcy gminy mogą natomiast dobrowolnie podjąć decyzję o samoopodatkowaniu się na cele publiczne, mieszczące się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy - w drodze referendum gminnego - zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 741).

Z treści Pani petycji można jednakże wysnuć wniosek, iż pod pojęciem „funduszu partycypacyjnego” chodzi raczej o darowiznę osób zarabiających ponad przeciętną wartość, osiąganą przez wszystkich mieszkańców, na rzecz danej gminy. W swoim wystąpieniu wskazuje zresztą Pani wprost na „apel do zamożnych, bogatych, milionerów i przedsiębiorców o darowizny i wsparcie”.

Taką możliwość przewidują obecnie obowiązujące przepisy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 38), jednym ze źródeł dochodów własnych gminy są spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy.

Z poważaniem,

z up. Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej

Marek Wiewióra

DYREKTOR

Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego

W Ministerstwie Finansów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/